

- *KUNTRATT TA' ASSIKURAZZJONI* -
  - *UBERRIMAE FIDEI* -
- *NON DISCLOSURE OF A MATERIAL FACT* -
  - *PROPOSAL FORM* -

IL-PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVILI

IMHALLEF

ONOR. RAYMOND C. PACE LL.D.

Seduta ta' nhar it-Tlieta 30 ta' April, 2002

Kawza Numru: 38

Citazzjoni Numru: 907/96/RCP

Marco Tanti

VS

**O.F. Gollcher & Sons Limited
bhala rapprezentanti lokali tas-
socjeta' estera Lloyds
Underwriters.**

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici a fol. 2 fejn gie premess:-

Illi s-socjeta' Fenici Insurance Brokers Ltd. ghan-nom tas-socjeta' estera *Lloyds Underwriters*, permezz ta' polza ta' assicurazzjoni numru 480589380003/95 (*Livestock/Bloodstock Insurance*) assigurat ziemel ghat-trott bl-isem ta' "*Viking Star*", liema polza kienet valida ghal perjodu bejn il-25 ta' Awissu 1995 sal-24 ta' Frar 1996 u ggib id-data tal-31 ta' Awissu 1995 (Dok. "A");

Illi s-socjeta' Fenici Insurance Brokers Ltd. fl-istess kapacita taghha premess kienet gia assikurat l-istess ziemel permezz ta' polza ta' assicurazzjoni ohra numru 435689380003/95 favur Joe Debattista s-sid precedenti u mportatur ta' dan iz-ziemel liema polza kienet iggib id-data tal-24 ta' Frar 1995 u kienet tkopri l-perjodu mill-24 ta' Frar 1995 sat-23 ta' Frar 1996 (Dok B);

Illi meta l-attur kien xtara dan iz-ziemel minghand Joe Debattista, huwa kien gie avzat mill-istess socjeta' Fenici sabiex johrog polza ta' assikurazzjoni gdida ghal fuq ismu (Dok. "A") minflok tigi trasferita l-polza gia mahruga fuq Debattista (Dok. "B"), haga li fil-fatt ghamel l-istess attur u liema polza, Dok. "A", kienet giet accettata mis-socjeta' Fenici fil-kwalita' fuq premessa;

Illi s-socjeta' assikuratrici estera Lloyds Underwriters inkarigat lis-socjeta' konvenuta O. F. Gollcher & Sons Ltd. sabiex tirraprezentaha u tiehu hsieb l-interessi taghha f'dan il-kaz partikolari minflok is-socjeta' Fenici Insurance Brokers Ltd.;

Illi l-istess ziemel kien instab mejjet fl-istalla tieghu nhar it-30 ta' Ottubru 1995 (Dok. "C");

Illi z-ziemel meritu tal-kaz odjern kien jinsab assikurat fl-ammont ta' sitt elef lira Maltija (Lm6,000);

Illi *ai termini* tal-imsemmija polza s-socjeta' konvenuta *Lloyds Underwriters* kif illum rapprezentata hawn Malta mis-socjeta konvenuta O.F. Gollcher & Sons Ltd, hija obbligata li thallas lill-attur l-ammont ta' danni minnu sofferti kawza tal-mewt taz-ziemel konsistenti dawn l-istess danni fil-valur taz-ziemel li gie stabbilit skond l-istess polza fl-ammont ta' Lm6,000;

Illi nonostante li s-socjeta' konvenuta kienet giet interpellata biex tersaq ghal hlas tad-danni sofferti mill-attur kif premess ai termini tal-polza ta' assikurazzjoni, s-socjeta' konvenuta baqghet inadempjenti Dok "D" u Dok "E".

Illi ghalhekk l-attur talab li s-socjeta' konvenuta fil-kwalita taghha premessa tghid ghaliex ghar-ragunijiet premessi m'ghandhiex din l-Qorti:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li s-socjeta' konvenuta hija obligata *ai termini* tal-polza tal-assikurazzjoni fuq identifikata tat-tip *Livestock/bloodstock Insurance*, li thallas u tirrimborsa lill-attur is-somma ta' Lm6,000 rappresentanti valur tad-danni minnu sofferti fit-telfa taz-ziemel assikurat li nstab mejjet nhar it-30 ta' Ottubru 1995;

2. Tikkundanna lis-socjeta konvenuta thallas lill-attur is-somma ta' sitt elef lira Maltija (Lm6,000) *ai termini* ta' l-ewwel domanda ta' din ic-citazzjoni.

Bl-ispejjez u bl-interessi legali dekorribbli mill-prezentata tal-ittra ufficjali datata 5 ta' Frar 1996 sal-effettiv pagament ghas-saldu kontra s-socjeta' konvenuta li minn issa d-dirigenti taghha qed jigu ngunti personalment ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 4 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 5 sa 16 tal-process;

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut tat-30 ta' Lulju 1996 fejn gie eccepit:-

(1) Illi qabel xejn l-attur ghandu jippreciza min mill-entitajiet citati qeghdin jigu mharrkin billi mhuwiex car jekk il-konvenut huwiex O.F. Gollcher & Sons Ltd. jew Lloyds Underwriters.

(2) Illi l-kuntratt ta' assikurazzjoni *de quo* huwa null u minghajr effett stante li l-informazzjoni u d-dikjarazzjonijiet maghmula mill-attur sabiex tinhareg il-polza huma inkorretti u inkompleti meta l-partijiet stipulaw fl-istess kuntratt u fil-*proposal form* li tali informazzjoni u dikjarazzjonijiet huma fatti materjali li jmisshom gew kompletament u korrettement dikjarati a bazi tal-principju li kuntratt ta' assikurazzjoni jirrikjedi *uberrimae fidei* da parti tal-assikurat u ghalhekk il-konvenuti qeghdin jipprevalixxu ruhhom mill-fakulta li ttihom il-ligi u jipprezentaw talba rikonvenzjonali f'dan is-sens.

(3) Illi minghajr pregiudizzju ghall-premess, f'kaz li jigi b'xi mod determinat illi l-konvenuti huma responsabbli ghar-risarciment taht l-imsemmija polza, l-attur ghandu jipprova l-valur attwali taz-ziemel fid-data tal-mewt tieghu.

Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti.

Rat il-**kontro-talba** tas-socjeta' konvenuta bhala rappresentant lokali ta' Lloyds Underwriters a fol. 22 tal-process fejn l-istess socjeta' konvenuta ppremettiet:-

Illi l-kontendenti dahlu f'kuntratt ta' assikurazzjoni li permezz tieghu l-istanti forniet kopertura assikurativa lill-attur maghrufa bhala *Livestock/Bloodstock Insurance*

(Polza Numru 480589380003/95) u dan relattivament ghaz-ziemel tat-trott maghruf bl-isem “*Viking Star*”;

Illi fil-*“proposal form”* li mela u ffirma l-attur in konnessjoni mal-hrug tal imsemmija polza, l-attur fil-paragrafu tnax tal-istess kien rikjest jaghti dettalji jew informazzjoni ta' rilevanza ghall-assikuratur filwaqt li fil-paragrafu numru sittax huwa gie mitlub jaghti dettalji dwar it-*“track record”* taz-ziemel matul it-tnax-il xahar precedenti;

Illi kif jigi pruvat ahjar waqt it-trattazzjoni tal-kaz, jirrizulta illi t-*track record* ta' dan iz-ziemel tat-trott kien fqir ferm tant li matul seba' tigrjiet precedenti iz-ziemel lanqas biss gie klassifikat;

Illi l-informazzjoni li gie mitlub jaghti l-attur kif spjegat hawn fuq kienet materjali w importanti ghall-assikuratur u kien imisshom gew korrettement dikjarati lill-istanti a bazi tal-principju ta' *“uberrimae fides”* li jirregola l-kuntratt ta' assikurazzjoni;

Illi kif jirrizulta li kieku l-istanti kellhom l-informazzjoni li issa tirrizultalhom huma ma kienux jassikuraw dan iz-ziemel jew ma kienux jassikuraw taht l-istess kondizzjonijiet;

Illi l-istess socjeta' konvenuta talbet li l-attur jghid ghaliex din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex in vista tal-premess, prevja jekk ikun mehtieg, dikjarazzjoni li l-attur naqas li jaghti l-informazzjoni u fatti materjali kollha li jmisshom gew

korrettament dikjarati biex iservu bhala bazi tal-kuntratt ta' assikurazzjoni:

1. Tiddikjara u tiddeciedi li l-kuntratt ta' assikurazzjoni li permezz tieghu l-istanti forniet kopertura assikurattiva lill-attur maghrufa bhala *Livestock/Bloodstock Insurance* (Polza Numru 480589380003/95) u dan relattivament ghaz-ziemel tat-trott maghruf bl-isem "*Viking Star*" hija nulla u minghajr effett skond il-ligi;

Bl-ispejjez.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-attur Marco Tanti in rikonvenzjoni fejn gie exceptit:

(1) Illi t-talbiet ta' l-konvenut *nomine* in rikonvenzjoni ghandhom jigu respinti peress illi l-kuntratt ta' assikurazzjoni in kwistjoni huwa validu u vinkolanti bejn il-partijiet u ma kien hemm ebda informazzjoni skorretta u/jew informazzjoni materjali nieqsa fl-istess polza u dana kif ser jigi ppruvat ahjar waqt it-trattazzjoni ta' dina l-kawza.

Salve eccezzjonijiet ulterjuri jekk ikun il-kaz.

Bl-ispejjez kontra s-socjeta' konvenuta li minn issa d-dirigenti taghha qed jigu ngunti biex jidhru personalment ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur in rikonvenzjoni (fol 30).

Rat il-lista tax-xhieda a fol 13 tal-process.

Rat il-verbali tal-14 ta' Novembru 1996 fejn l-kawza giet differita biex tinstema' minn din il-Qorti presjeduta mill-Onor Franco G. Camilleri u tas-17 ta' Frar 1997.

Rat il-verbal tas-17 ta' Frar 1997.

Rat in-nota tal-attur Marco Tanti tal-10 ta' Marzu 1997 fejn gew esebiti xi affidavits (fol 36 sa 52).

Rat in-nota tal-attur Marco Tanti tat-23 ta' April 1997 fejn gew esebiti xi affidavits (fol 54a sa 56).

Rat il-verbali tal-5 ta' Mejju 1997, tat-3 ta' Dicembru 1997, tad-29 ta' April 1998 fejn xehed Paul Midolo, tas-27 ta' Novembru 1998, tas-16 ta' Dicembru 1998 fejn xehed Joseph Perici Calascione, tad-19 ta' Mejju 1999, tat-23 ta' Gunju 1999 fejn kompja jixhed Joseph Perici Calascione, tal-11 ta' Frar 2000 fejn kompla jixhed Joseph Perici Calascione u Dr Raphael Fenech Adami ddikjara li m'ghandux provi aktar hlief li jipprezenta xi dokumenti; tat-12 ta' Mejju 2000, tat-13 ta' Ottubru 2000 fejn din il-kawza bdiet tigi mismuha minn din il-Qorti kif prezentament ippresjeduta; tat-22 ta' Novembru 2000 fejn inghata digriet tal-affidavits tal-konvenuti ta' sittin jum u l-kawza giet differita ghall-provi tal-konvenuti ghall-4 ta' April 2001.

Rat in-nota tal-konvenuti tal-21 ta' Mejju 2001 fejn gie prezentat affidavit ta' Julian Bowen-Rees (fol 103 sa 115).

Rat il-verbal tal-31 ta' Mejju 2001 fejn Dr Raphael Fenech Adami ta ruhu b'notifikat bl-affidavit tal-21 ta' Mejju 2001.

Rat in-nota tal-konvenuti tal-5 t'Ottubru 2001 fejn gie prezentat affidavit supplimentari tax-xhud Julian Bowen Rees (fol 117 sa 121).

Rat il-verbal tat-23 ta' Ottubru 2001 fejn Dr Raphael Fenech Adami ta ruhu b'notifikat bl-affidavit prezentat fil-5 t'Ottubru 2001 u b'referenza ghall-istess esebixxa nota b'dokument wiehed. Dr Cassar Pullicino ddikjara li d-dokument esebit huwa rrilevanti ghall-kawza odjerna billi d-dokument jikkontjeni opinjoni generika. Id-difensuri ddikjaraw li m'ghandhomx provi aktar u ghalhekk il-kawza giet differita ghall-finali trattazzjoni ghas-27 ta' Novembru 2001.

Rat il-verbal tas-27 ta' Novembru 2001 fejn id-difensuri trattaw il-kaz u l-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-28 ta' Frar 2002.

Rat il-verbali tat-28 ta' Frar 2002, tas-7 ta' Marzu 2002 u tat-22 ta' Marzu 2002 fejn il-Qorti kellha bzonn aktar zmien ghall-prolazzjoni tas-sentenza u ghalhekk il-kawza giet differita ghas-sentenza ghat-30 t'April 2002.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-oħra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Illi l-attur akkwista ziemel bl-isem ta' "*Viking Star*" minghand certu Joseph Debattista. Fil-mument tal-akkwist iz-ziemel "*Viking Star*" kien kopert minn polza tal-assikurazzjoni mahruġa minn *Fenici Insurance Brokers Ltd.* għan-nom tas-socjeta' estera *Lloyd's Underwriters* (polza numru 435689380003/95 (*Livestock/Bloodstock Insurance*)) għaf-favur ta' Joseph Debattista. Iz-ziemel kien gie akkwistat minn Joseph Debattista minn Franza, u l-polza kienet tkopri z-ziemel għat-tragitt lejn Malta u għall-perijodu sussegwenti.

Illi meta z-ziemel gie mibjugħ lill-attur, huwa gie mgharraf mis-socjeta' *Fenici Insurance Brokers Ltd.* li l-polza numru 480589390003/95 ma setgħetx tigi trasferita għal fuq ismu, u li għalhekk kien mehtieg li tigi mahruġa polza gdida oħra. Fil-fatt hekk gara, u l-attur ikkompleta *proposal form* li a bazi tagħha nharget polza gdida (polza numru 480589390003/95 (*Livestock/Bloodstock Insurance*)) għall-istess ziemel "*Viking Star*".

Illi z-ziemel miet fit-30 ta' Ottubru 1995 u l-attur talab li jigi rizarcit abbazi tal-polza, izda *Fenici Insurance Brokers*

Limited informawh illi *Lloyd's Underwriters* kienu qeghdin jinsistu li huma ma kellhom l-ebda obbligu taht il-polza stante li meta kienet giet sottomessa l-*proposal form* l-informazzjoni u d-dikjarazzjonijiet maghmula mill-attur kienu 'nkompleti w inkorretti. *Lloyd's Underwriters* essenzjalment tinsisti li kieku fil-*proposal form* l-attur kien ipprovdilhom l-informazzjoni kollha li kellu jew seta' kellu fil-pussess tieghu huma ma kienux jassumu r-riskju li jassikuraw iz-ziemel u dan apparti li anke kieku kienu jassumu r-riskju, setgha jkun hemm tibdil fil-kondizzjonijiet tal-polza, inkluz il-valur taz-ziemel u/jew kalkolazzjoni ta' premium.

Illi din il-kontestazzjoni ta' *Lloyd's* hija spjegata fid-dettall fl-affidavit ta' Julian Bowen-Rees, l-*underwriter* ma' *Lloyd's* li awtorizza l-hrug tal-polza li kienet tkopri z-ziemel (ovvjament tramite *Fenici Insurance Brokers Ltd*). Huwa jghid li l-attur naqas milli jiddikjara korrettament dak rikjest mill-artikoli 12 u 16 tal-*Proposal Form* (esebita a fol. 7-9 tal-process).

Illi fil-fatt l-artikolu 12 tal-*Propopsal Form* jghid:

"12. Are there any other circumstances within your knowledge or opinion not already disclosed, affecting or likely to affect the proposed insurance". Ghal din id-domanda l-attur kiteb bhala twegiba *"No"*.

Illi inoltre l-artikolu 16 tal-*proposal form* jipprovdi hekk:

“16. *RACING/SHOW RECORD during twelve months immediately prior to this approval.*”. Ghal dina d-domanda l-attur kiteb bhala twegiba il-hin li z-ziemel kien kiseb f'tigrija fi Franza fit-22 ta' April 1993, fatt li kien jirreferi ghalhekk ghaz-zmien ta' aktar minn sentejn qabel ma giet kompletata l-ahhar *proposal form*. Il-Veterinarju Dr. A. Gruppetta, li mela' l-formola ghall-attur, spjega kif huma kienu qagħdu fuq ic-certifikat tal-esportazzjoni taz-ziemel (esebit a fol. 11) sabiex jottjenu din l-informazzjoni.)

Illi s-socjeta' konvenuta tghid li din l-informazzjoni ma kienitx korretta peress li biss biss minn meta ngieb Malta sad-data meta giet kompletata l-*proposal form* iz-ziemel kien tellaq diversi drabi. Fl-affidavit tieghu Julian Bowen-Rees gustament jinnota illi xhud prodott mill-attur stess, cioe' l-ex direttur tal-Marsa Racing Club Paul Midolo, esebixxa “*correct track record*” rilaxxjata mill-*Marsa Racing Club* li tindika li qabel ma giet kompletata l-*proposal form* iz-ziemel kien ippartecipa f'hames tigrijiet. Ghalhekk meta *Lloyd's* ikkunsidrat l-implikazzjonijiet tal-proposta originali sottomessa mill-attur, hija ma kenitx a konoxxenza tat-*track record* taz-ziemel. Kull ma kienet taf, u dan skond il-*proposal form* kien li z-ziemel kien tellaq darba fi Franza u f'dik l-okkazjoni ma kienx ippjazza ruhu.

Illi, issa, mill-*correct track record* esebita minn Paul Midolo (fol. 45, 46, 47), jirrizulta li fil-hames tigrijiet li ppartecipa fihom f'Malta z-ziemel qatt ma rnexxielu jippjazza. Dan

huwa kkonfermat anke mill-attur innifsu li fl-affidavit tieghu jghid (fol.38) *“Illi dan iz-ziemel ha sehem f’diversi tigrijiet hawn Malta kemm meta kien f’idejn Joseph Debattista kif ukoll meta kien ghandi”*).

Illi skond *Lloyd’s*, dan il-fatt kien iwassalhom sabiex jirrifjutaw milli jassikuraw liz-ziemel. Bhala prova ta’ dan ix-xhud Bowen Rees-Jones esebixxa dokumentazzjoni (Dok.”JBR.2”) li turi kif f’cirkostanzi simili huma kienu rrifjutaw milli jassikuraw ziemel lokali iehor imsemmi *“Titius de Coriac”*.

Illi l-Qorti tinnota wkoll illi fl-ahhar tal-*proposal form*, u dan ezattament fejn jiffirma is-sid (f’dan il-kaz l-attur) hemm indikat is-segwenti:

“DECLARATION

The above named animals are owned by me and, to the best of my knowledge and belief, the information provided in connection with this proposal, whether in my hand or not, is true and I have not withheld any material facts. I understand that non-disclosure or misrepresentation of a material fact will entitle Underwriters to void the insurance.

(N.B. A material fact is one likely to influence acceptance or assessment of this proposal by Underwriters; if you are in any doubt as to what constitutes a material fact you should consult your Broker).

I understand that the signing of this proposal does not bind me to complete the insurance but agree that, should a contract of insurance be concluded, this proposal and the statements made therein shall form the basis of the contract”.

Illi galadarba meta mela' l-*proposal form* l-attur kien jaf x'kienet it-*track record* taz-ziemel, jew almenu messu kien jaf dwar l-istess ghaliex setgha facilment isaqsi lill-bejjiiegħ jew inkella jigbor *records* tiegħu mil-post idoneju, huwa kien obligat li jgharraf lis-socjeta' assikuratrici b'dan sabiex hija kienet tkun f'qaghda li tivvaluta l-proposta tiegħu, iktar u iktar meta jirrizulta li fil-*proposal form* kien hemm domanda specifika dwar il-prestazzjonijiet taz-ziemel f'tigrijiet, u certament, li fl-opinjoni ta' din il-Qorti, tali tip ta' domanda *specifika* fil-*proposal form* tirrendi l-istess informazzjoni bhala *material fact ai termini* tal-hrug tal-polza, u għall-konkluzjoni tal-istess.

Illi għalhekk fl-opinjoni ta' din il-Qorti, il-fatt biss li f'*proposal form* ikun hemm mistoqsija specifika dwar informazzjoni rikjesta li fuqha tiddependi l-hrug u l-eventwali accettazzjoni tal-polza, ifisser b'mod ragonevoli, li ir-risposta għall-istess domanda hija proprju ghaliex rikjesta, fatt materjali li fuqha jiddependi l-hrug tal-istess polza, anke ghaliex huwa prezunt li l-mistoqsijiet li jsiru f'tali formula jkunu u huma relatati mal-accettazzjoni *o meno* għall-koperta tar-riskju offrut mis-socjeta' assikuratrici. Kull argument iehor dwar l-

istess jirrendi l-istess *proposal form* u d-domandi u r-risposti li hemm fiha bla ebda skop, haga li ma tistax tigi accettata minn din l-istess Qorti.

Illi fil-kaz in kwistjoni l-attur kien informat bil-konsegwenza tal-istess risposti fil-formula li huwa mela' innifisha stante li hemm dikjarazzjoni cara fl-istess polza, proprju wara l-ahhar domanda indikata, li hija l-medessima fuq ikkonsidrata, li tghid car u tond l-konsegwenzi li jinkonkorru jekk fatti materjali rikjesti ghall-istess polza ma jigux indikati korrettament, jigu misrapprezentati, jew inkella ma jigux indikati jew *disclosed*, tant li jinghad li:-

“The above named animals are owned by me and, to the best of my knowledge and belief, the information provided in connection with this proposal, whether in my hand or not, is true and I have not withheld any material facts. I understand that non-disclosure or misrepresentation of a material fact will entitle Underwriters to void the insurance.

(N.B. A material fact is one likely to influence acceptance or assessment of this proposal by Underwriters; if you are in any doubt as to what constitutes a material fact you should consult your Broker)”.

Illi apparti l-indikazzjoni specifika rikjesta dwar ir-rekord tal-istess ziemel f'tigrijiet ghall-ahhar tmax (12) il-xahar qabel il-mili tal-istess formula, w apparti d-domanda iktar generali f'paragrafu 12 tal-istess *proposal form*, li tobbliga lill-

persuna li tkun applikat ghal tali polza li tindika c-cirkostanzi li jistghu jaffettwaw l-accettazzjoni *o meno* tal-polza, wiehed irid izomm quddiem ghajnejh il-fatt li l-istess attur applika ghall-polza sabiex iz-ziemel tieghu jigi kopert kontra ir-riskji ta' mortalita' ta' animali, f'dan il-kaz zmiemel, li huwa stess iddikjara li kien qed izommu sabiex juzah ghat-tigrijiet tat-trott kif indikat minnu stess fil-paragrafu erbgha (4) tal-istess formula tant li jinghad:-

“(a) For what purpose are the animals kept or employed?”

Risposta:- *Trotting Races*”.

Illi f'dawn ic-cirkostanzi jidher ghal din il-Qorti ovvju li f'dan il-kuntest u in konsiderazzjoni tat-tip ta' polza rikjesta, l-prestazzjonijiet tal-istess ziemel f'tigrijiet li huwa ppartecipa fihom hija wahda rilevanti ghall-konsiderazzjoni mhux biss tal-hrug jew accettazzjoni jew rifjut tal-polza, anke kieku l-istess domanda bhal dik indikata f'paragrafu sittax (16) tal-formula, ma kienitx hekk specifikatament indikata; *multo magis* meta hemm domanda specifika dwar l-istess. Illi fil-fatt dan jirrendi l-istess infomazzjoni fatt materjali ghad-determinazzjoni tal-polza, izda mhux biss, ghaliex huwa wkoll naturali li tali informazzjoni hija relattiva anke sabiex jigi ffissat il-valur tal-istess ziemel u l-konsgwenti *premium* li setgha jigi eventwalment impost.

Illi f'dan il-kuntest u kkonsidrat l-uzu li kien qed issir mill-istess ziemel, hemm differenza sostanzjali bejn ziemel tat-

trott li dejjem jigi minn ta' quddiem fit-tigrijiet tieghu w iehor li kien dejjem jipplejsa, u fl-ahharnett iehor li dejjem jigi minn tal-ahhar, jekk mhux l-ahhar, u kwazi qatt ma jipplejsa, u dan ta' l-ahhar jidher li kien il-kaz kif indikat mid-dokument datat 22 ta' Dicembru 1995 esebit a fol. 108 tal-porcess, li lanqas gie kontestat mill-attur.

Illi dan kollu huwa wkoll imsahhah mill-fatt li nonostante li l-istess ziemeel kien gie inxurjat kontra l-istess riskji mis-sid precedenti, l-istess assigurazzjoni xorta insistiet li l-istess polza ma setghetx tigi trasferita fuq l-attur, izda kellu jsir kollox mill-gdid, u dan bl-iskop ovvju li l-istess dettalji rilevanti ghall-koperta in kwistjoni jigu b'hekk aggornati, ghaliex altrimenti ma kienx hemm bzonn li timtela' *proposal form* mill-gdid, u li l-polza tinhareg mill-gdid; u dan kollu jkompli jikkonferma l-importanza li l-informazzjoni li kellha tinghata fl-istess polza miktuba mill-attur kellha tkun korretta w aggornata.

Illi fil-fatt mill-provi prodotti jirrizulta li l-istess attur naqqas ghal kollox milli jaghti kwalunkwe dettal preciz fuq ir-rekord tal-istess ziemeel fl-ahhar tmax (12) il-xahar qabel il-mili tal-istess formula, ghaliex l-unika riferenza li hemm kienet biss dik relattiva ghas-sena 1993, meta l-istess ziemeel tellaq fi Franza, w allura ma hemm l-ebda dettal dwar il-prestazzjonijiet tieghu fil-perjodu specifikatament rikjest mis-socjeta' konvenuta; f'dawn ic-cirkostanzi jista' addirittura jinghad li l-istess attur naqas li jirrispondi ghall-istess domanda, u dan meta huwa setgha facilment

ikkonstata l-istess jew di xjenza proprja jew inkella billi immur fuq il-fonti idoneji li jkollhom tali informazzjoni, u dan kien anke fl-interess tieghu li jaghmel dan, meta wiehed iqis s-somma iddikjarata bhala valur tal-istess ziemej, u wkoll li fuq il-*proposal form* stess huwa mhux biss kien mistoqsi domanda specifika dwar l-istess, izda wkoll informat li nuqqas ta' informazzjoni materjali, misrapprezentazzjoni jew informazzjoni zbaljata kienet tista' twassal ghan-nullita' tal-istess polza.

Illi il-fatt li l-istess attur kellu persuna oħra biex tghinu fil-mili tal-istess formula ma hijjex ser tbiddel il-posizzjoni bejn l-attur u s-socjeta' konvenuta, ghaliex l-istess formula la darba il-koperta tar-riskju giet accettata, kienet tiffirma parti mill-ftehim bejn il-partijiet, u ghalhekk hija fuq il-bazi tal-istess informazzjoni hemm miktuba w accettata mill-attur bhala tieghu, bil-firma tieghu fuq l-istess polza, li din il-Qorti hija tenuta li thares.

Illi l-bazi ta' dawn il-konkluzjonijiet hija li *“the contract of insurance is the primary illustration of a class of contracts described as uberimae fidei taht is, of the utmost good faith. As a result, the potential parties to it are bound to volunteer to each other before the contract is concluded information taht is amterial”* ... .. *The basis effect of this duty can be stated quite simply. An applicant for insurance is under a duty to disclose to the insurer, prior to the conclusion of the contract, but only up to this date, all material facts within his knowledge, which the latter does*

not or is deemed not to know. A failure to disclose, however innocent, entitles the insurer to avoid the contract 'ab initio', and upon avoidance it is deemed never to have existed. The insurer must avoid within a reasonable time of becoming aware of the non-disclosure. The duty arises whenever a fresh contract is concluded, and most importantly, this includes upon a renewal of any contract except taht of life insurance". (Birds' Modern Insurance Law – pg 101 – 102). "Dr. Gerald Montanaro Gauci vs Alex Agius Cesareo et" (P.A. (RCP) 31 ta' Jannar 2002); "Anthony Vassallo vs Alfred S. Azzopardi nomine" (P.A. (NA) 21 ta' April 1999).

Illi infatti fis-sentenza "**Michael Bertuello vs Victor Cordina pro et nomine**" (A.K. (GMA. CAA. NVA) 11 ta' Lulju 1994 – LXXVIII.ii. 180) inghad li "*hu principju bazilari tal-ligi civili li l-kuntratti kollha ghandhom jigu esegwiti bil-bona fidi. Dan japplika aktar u aktar fil-kuntratt ta' assikurazzjoni fejn il-ligi tesigi miz-zewg partijiet kontraenti 'uberima fides'.*

Illi ir-*rationale* tal-istess regola gie spjegat fil-kaz "**Carter vs Boehm**" (1766) 3 Burr. 1905 at 1909) meta **Lord Mansfield** spjega li :-

"Insurance is a contract upon speculation. The special facts, upon which the contingent chance is to be computed, lie mostly in the knowledge of the insured only: the underwriter trusts to his representation, and proceeds upon

the confidence that he does not keep back any circumstance in his knowledge, to mislead the underwriter into a belief that the circumstance does not exist, and to induce him to estimate the risk as if it did not exist”.

Illi rigward dak li huwa materjali ghall-finijiet tal-hrug tal-polza, apparti li din il-Qorti thoss li ovvjament l-informazzjoni rikjesta fil-*proposal form* ghandha titqies li hija dejjem materjali, stante l-importanza anke jekk soggettiva li l-istess assiguratur ikun qed jaghti lill-tali dettal jew domanda, ghaliex altrimenti kieku ma jkunx inkludiha fl-istess *proposal form*, pero' oggettivament gie stabbilit li “*a fact is material for the purposes of both non-disclosure and misrepresentation if it is one which would influence the judgment of a reasonable or prudent insurer in deciding whether or not to accept the risk or what premium to charge or possibly, whether to impose particular terms in the contracts such as exclusion or an excess*” **(Birds' Modern Insurance Law – pg. 100 – Law Commission Report No. 104 para.4.48)**. Gie affermat ukoll il-principju li l-kwistjoni dwar il-materjalita' hija kwistjoni ta' fatt **(Glicksman vs Lancashire and General Assurance Co. Ltd. (1927 A.C. 139)**.

Illi ghalhekk abbazi ta' dak fuq espost jirrizulta li t-tieni eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta ghandha tigi milqugha stante li abbazi tan-nuqqas da parte tal-attur li jaghti lill-assikuratur fatti materjali w importanti direttament rikjesti lilu fil-*proposal form* huwa ma osservax il-principju ta'

uberimae fides li jirregola l-kuntratt ta' assikurazzjoni, u ghalhekk tali kuntratt ta' assikurazzjoni ghandu u qed jigi dikjarat bhala null u bla effett ghall finijiet u effetti kollha tal-ligi, u ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda.

Illi min-naha l-ohra it-talbiet tal-kontro-talba tas-socjeta' konvenuta ghandhom jigu milqugha.

III. KONKLUZJONI

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi**, billi filwaqt li tilqa' t-tieni eccezzjoni tas-socjeta' konvenuta, **tichad it-talbiet attrici** bhala infondati fil-fatt u fid-dritt.

Bl-ispejjez kontra l-istess attur.

Illi ghal dak li jirrigwarda il-**kontro-talba tas-socjeta' konvenuta**, ghal l-istess motivi, filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-attur rikonvenzjonat, **tilqa' it-talbiet tas-socjeta' konvenuta fil-kwalita' taghha premissa**, b'dan illi filwaqt li tiddikjara li l-attur naqas li jaghti l-informazzjoni u fatti materjali kollha li jmisshom gew korrettament dikjarati biex iservu bhala bazi tal-kuntratt ta' assikurazzjoni u konsegwenti tal-istess:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li l-kuntratt ta' assikurazzjoni li permezz tieghu s-socjeta' konvenuta nomine forniet kopertura assikurattiva lill-attur maghrufa bhala

Livestock/Bloodstock Insurance (Polza Numru 480589380003/95) u dan relattivament ghaz-ziemel tat-trott maghruf bl-isem "*Viking Star*" hija nulla u minghajr effett skond il-ligi;

Bl-ispejjez kollha kontra l-istess attur.

Moqrija.

**Onor. Imhallel Raymond C. Pace LL.D.
30 ta' April 2002**

**Josette Demicoli.
Deputat Registratur.
30 ta' April 2002**